

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2018. szeptember 6.^{* i}

„Előzetes döntéshozatal – Szociális biztonság – 987/2009/EK rendelet – Az 5. cikk és a 19. cikk (2) bekezdése – A munkáltató szokásos tevékenysége végzésének helyétől eltérő tagállamba küldött munkavállalók – Az A1 igazolásoknak a küldő tagállam által azt követően történő kiállítása, hogy a fogadó tagállam a munkavállalókat a saját szociális biztonsági rendszerének hatálya alá tartozónak nyilvánította – Az igazgatási bizottság véleménye – Az A1 igazolások téves kiállítása – Megállapítás – Ezen igazolások kötelező és visszamenőleges hatálya – 883/2004/EK rendelet – Alkalmazandó jogszabályok – A 12. cikk (1) bekezdése – Valamely személy » másik személy leváltása céljából« történő kiküldetésének fogalma”

A C-527/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) a Bírósághoz 2016. október 14-én érkezett, 2016. szeptember 14-i határozatával terjesztett elő

a **Salzburger Gebietskrankenkasse,**

a **Bundesminister für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz**

által indított,

az **Alpenrind GmbH,**

a **Martin-Meat Szolgáltató és Kereskedelmi Kft.,**

a **Martimpex-Meat Kft.,**

a **Pensionsversicherungsanstalt,**

az **Allgemeine Unfallversicherungsanstalt**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta tanácselnök, C. G. Fernlund, J.-C. Bonichot, S. Rodin és E. Regan (előadó bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: M. Ferreira főtanácsos,

* Az eljárás nyelve: német.

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. szeptember 28-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Salzburger Gebietskrankenkasse képviselőjében P. Reichel Rechtsanwalt,
- az Alpenrind GmbH képviselőjében R. Haumer és W. Berger Rechtsanwälte,
- a Martimpex-Meat Kft. és Martin-Meat Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. képviselőjében U. Salburg és G. Simonfay Rechtsanwälte,
- az osztrák kormány képviselőjében G. Hesse, meghatalmazotti minőségben,
- a belga kormány képviselőjében L. Van den Broeck és M. Jacobs, meghatalmazotti minőségben,
- a cseh kormány képviselőjében M. Smolek, J. Vlácil, J. Pavliš és O. Šváb, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviselőjében T. Henze és D. Klebs, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviselőjében L. Williams, G. Hodge, J. Murray, E. Creedon, A. Joyce és N. Donnelly, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviselőjében C. David, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviselőjében Fehér M., meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben, segítője: M. Malczewska adwokat,
- az Európai Bizottság képviselőjében B.-R. Killmann és D. Martin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. január 31-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem egyrészt a 2010. december 9-i 1244/2010/EU bizottsági rendelettel (HL 2010. L 338., 35. o.) módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.; a továbbiakban: 883/2004 rendelet) 12. cikke (1) bekezdésének, másrészt az 1244/2010 rendelettel (HL 2010. L 338., 35. o.) módosított, a 883/2004 rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.; a továbbiakban: 987/2009 rendelet) 5. cikkének és 19. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Salzburger Gebietskrankenkasse (salzburgi területi egészségbiztosítási pénztár, Ausztria; a továbbiakban: salzburgi egészségbiztosítási pénztár) és a Bundesminister für Arbeit, Soziales und Konsumentenschutz (munkaügyi, szociális és fogyasztóvédelmi szövetségi miniszter, Ausztria; a továbbiakban: miniszter), az Alpenrind GmbH, a Martin-Meat Szolgáltató és Kereskedelmi Kft. (a továbbiakban: Martin-Meat), a Martimpex-Meat Kft. (a továbbiakban: Martimpex), a Pensionsversicherungsanstalt (nyugdíjbiztosítási intézet, Ausztria) és az Allgemeine

Unfallversicherungsanstalt (általános balesetbiztosítási intézet, Ausztria) között az ausztriai székhelyű Alpenrind és a magyarországi székhelyű Martimpex közötti megállapodás keretében ausztriai munkavégzésre küldött személyekre alkalmazandó szociális biztonsági jogszabályok tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

A 883/2004 rendelet

- 3 A 883/2004 rendelet (1), (3), (5), (8), (15), (17)–(18a) és (45) preambulumbekzdésének szövege a következő:

„(1) A nemzeti szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó szabályok a személyek szabad mozgásának keretébe tartoznak, és hozzá kell járulniuk az életszínvonal és az alkalmazási feltételek javításához.

[...]

- (3) A szociális biztonsági rendszereknek [az Unió] belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló, 1971. június 14-i 1408/71/EGK tanácsi rendeletet többször módosították és tették naprakésszé abból a célból, hogy ne csak [az uniós] szinten zajló fejleményeket vegye figyelembe – beleértve a Bíróság ítéleteit –, hanem a jogszabályokban nemzeti szinten bekövetkezett változásokat is. Ezek a tényezők szerepet játszottak [az uniós] koordinációs szabályok összetetté és terjedelmessé válásában. Ezért fontos e szabályok felváltása, egyben korszerűsítése és egyszerűsítése a személyek szabad mozgására vonatkozó célkitűzés megvalósítása céljából.

[...]

- (5) Az egyenlő bánásmód elve különösen azoknak a munkavállalók [helyesen: azon munkavállalók] szempontjából fontos, akik nem a munkavállalás helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, beleértve a határ menti munkavállalókat.

[...]

- (8) Az egyenlő bánásmód elve különösen azoknak a munkavállalók szempontjából fontos, akik nem a munkavállalás helye szerinti tagállamban rendelkeznek lakóhellyel, beleértve a határ menti munkavállalókat.

[...]

- (15) Szükséges, hogy [az Unió] belül mozgó személyek csak egyetlen tagállam szociális biztonsági rendszere alá tartozzanak az alkalmazandó nemzeti jogszabályok halmozódása és az ebből eredő bonyodalmak elkerülése érdekében.

[...]

- (17) Egy tagállam területén foglalkoztatott személyek részére az egyenlő bánásmód lehető leghatékonyabb biztosítása céljából főszabályként azon tagállam jogszabályait kell alkalmazandónak meghatározni, ahol az érintett személy tevékenységét munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként végzi.

(18) Olyan különleges esetekben, amelyek más alkalmazandósági kritériumokat indokolnak, szükség lehet az említett főszabálytól való eltérésre.

(18a) Az egységes alkalmazandó jog elve nagyon fontos, és azt érvényre kell juttatni. [...]

(45) Mivel a tervezett intézkedés céljait, nevezetesen a személyek szabad mozgására vonatkozó jog hatékony gyakorlását biztosító koordinációs intézkedéseket a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, és ezért a tervezett intézkedés terjedelme és hatásai miatt azok közösségi szinten jobban megvalósíthatók, a Közösség a Szerződés 5. cikkében meghatározott szubszidiaritás elvének megfelelően intézkedéseket hozhat. [...]”

- 4 Az e rendelet „Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása” című II. címében található „Általános szabályok” címet viselő 11. cikk ekként rendelkezik:

„(1) Az e rendelet hatálya alá tartozó személyekre csak egy tagállam jogszabályai alkalmazandóak. E jogszabályokat e cím rendelkezései szerint kell meghatározni.

[...]

(3) A 12–16. cikkekre is figyelemmel:

- a) a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként egy tagállamban tevékenységet folytató személyek az adott tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak;

[...]”

- 5 Az ugyanezen címben szereplő, „különös szabályok” címet viselő 12. cikkének (1) bekezdése a 2012. február 1-je és 2013. december 13. közötti időszakban (a továbbiakban: a vita tárgyát képező időszak) a következőket tartalmazta:

„Az a személy, aki a tagállamok egyikében munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató alkalmazásában, aki tevékenységeit szokásosan abban a tagállamban végzi, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra is az előbb említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen munkavégzés várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot, és a szóban forgó személy kiküldetése nem egy másik személy leváltása céljából történik.”

- 6 A vita tárgyát képező időszak során a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését módosította a 883/2004 rendelet és a 987/2009 rendelet módosításáról szóló, 2012. május 22-i 465/2012/EU rendelet (HL 2012. L 149, 4. o.) és e bekezdés végére beillesztette a „kiküldött” szót.

- 7 Ugyanezen rendelet „Az igazgatási bizottság és a tanácsadó bizottság” című IV. címébe tartozó, „Az igazgatási bizottság összetétele és működése” címet viselő 71. cikk (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az Európai Közös Bizottság mellett működő, a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával foglalkozó igazgatási bizottság (a továbbiakban: az igazgatási bizottság) minden egyes tagállam részéről egy kormányzati képviselőből áll, akiket szükség esetén szakértő tanácsadók segítenek. Az igazgatási bizottság ülésein az [Európai Bizottság] képviselője tanácsadói minőségben vesz részt.”

- 8 E IV. cím „Az igazgatási bizottság összetétele és működése” című 72. cikkének a szövege a következő:

„Az igazgatási bizottság a következő feladatokat látja el:

- a) foglalkozik az igazgatási jellegű kérdésekkel, és az e rendelet vagy a [987/2009] rendelet rendelkezéseiből, illetve az azok szerint megkötött megállapodásokból eredő értelmezési kérdésekkel, az érintett hatóságok, intézmények és személyek azon jogának sérelme nélkül, hogy a tagállamok jogszabályaiban, valamint e rendeletben vagy a Szerződésben előírt eljárást kezdeményezzenek, illetve bíróságokhoz forduljanak;

[...]

- c) erősíti és fejleszti a tagállamok és intézményeik közötti együttműködést szociális biztonsági ügyekben, többek között a személyek egyes csoportjaira vonatkozó egyedi kérdések figyelembevétele céljából; a szociális biztonsági rendszerek koordinációjának területén elősegíti a határokon átnyúló együttműködési tevékenységek megvalósítását;

[...]”

- 9 A 883/2004 rendelet „Vegyes rendelkezések” címet viselő V. címének „Együttműködés” című 76. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai minden információt közölnek egymással a következőkről:

- a) az e rendelet végrehajtása érdekében tett intézkedésekről;
- b) jogszabályaik változásairól, amelyek feltehetően befolyásolják e rendelet végrehajtását.

(2) E rendelet alkalmazásában a tagállamok hatóságai és intézményei kölcsönösen segítik egymást, és úgy járnak el, mintha saját jogszabályaikat hajtanák végre. [...]”

A 987/2009 rendelet

- 10 A 987/2009 rendelet (2), (6) és (12) preambulumbekzdése az alábbiakat mondja ki:

„(2) A szociális biztonsági intézmények közötti eredményesebb és szorosabb együttműködés kulcsfontosságú tényező abból a szempontból, hogy a [883/2004] rendelet hatálya alá tartozó személyek a lehető legrövidebb idő alatt és optimális feltételek mellett élhessenek jogaikkal.

[...]

- (6) Bizonyos eljárások megerősítése révén nagyobb jogbiztonságot és átláthatóságot kell biztosítani a [883/2004] rendelet alkalmazói számára. Például az egyes kötelezettségek teljesítésére vagy bizonyos adminisztratív feladatok végrehajtására szabott határidőknek elő kell segíteniük a biztosított személyek és az intézmények közötti kapcsolatok tisztázását és strukturálását.

[...]

- (12) Az e rendelet által meghatározott számos intézkedésnek és eljárásnak az a célja, hogy nagyobb átláthatóságot biztosítson a tagállamok által a 883/2004/EK rendelet keretében alkalmazandó előírások vonatkozásában. Ezek az intézkedések és eljárások [a Bíróság] ítélezési gyakorlatából,

az igazgatási bizottság határozataiból, valamint a Szerződésben meghatározott alapvető szabadságok keretén belül a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának több mint harmincéves tapasztalatából erednek.”

- 11 A 987/2009 rendelet „Általános rendelkezések” címet viselő első címében a fogalommeghatározásokat tartalmazó I. fejezet 1. cikke (2) bekezdésének c) pontja előírja, hogy a „dokumentum” kifejezés az „adathordozótól függetlenül, szerkezeténél fogva elektronikus úton történő adatcserére alkalmas adatszoport, amelynek közzlése [a 883/2004 rendelet] és a [987/2009] rendelet megvalósulása érdekében szükséges”.

- 12 Ezen I. cím „Az együttműködésre és az adatcserére vonatkozó rendelkezések” címet viselő II. fejezetének a „Más tagállamban kiállított dokumentumok és bizonyítékok jogi értéke” című 5. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A valamely tagállam intézménye által [a 883/2004 rendelet] és a [987/2009] rendelet alkalmazása céljából egy személy helyzetének bemutatására kiállított dokumentumokat, valamint a dokumentumok kiállításának alapjául szolgáló bizonyítékokat a többi tagállam intézményei mindaddig elfogadják, amíg azokat a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelenné nem nyilvánítja.

(2) Amennyiben a dokumentum érvényessége vagy az abban szereplő bejegyzések alapját képező tények pontossága tekintetében kétség merül fel, a dokumentumot átvevő tagállami intézmény kéri a kiállító intézménytől a szükséges pontosításokat, valamint adott esetben a dokumentum visszavonását. A kiállító intézmény felülvizsgálja a dokumentum kiállításának alapját képező indokokat, és szükség esetén visszavonja a dokumentumot.

(3) A (2) bekezdés értelmében az érintett személy által szolgáltatott információ, a dokumentum vagy bizonyíték megalapozottsága vagy az azokban szereplő bejegyzések alapját képező tények tekintetében felmerült kétség esetén a tartózkodási vagy lakóhely szerinti intézmény az illetékes intézmény kérésére – ha ez lehetséges – elvégzi ezen információ vagy dokumentum szükséges ellenőrzését.

(4) Amennyiben az érintett intézmények között nem születik megállapodás, az ügyet az illetékes hatóságokon keresztül az igazgatási bizottság elé lehet terjeszteni, legkorábban egy hónappal azon napot követően, hogy a dokumentumot kézhez vevő intézmény benyújtotta a kérelmet. Az igazgatási bizottság hat hónapon belül azon napot követően, hogy az ügyet elé terjesztették, megkísérli az álláspontok összeegyeztetését.”

- 13 E II. fejezetnek a „Jogszabályok ideiglenes alkalmazása és ellátások ideiglenes nyújtása” című 6. cikke értelmében:

„(1) Ha a [987/2009] rendelet eltérően nem rendelkezik, amennyiben az alkalmazandó jogszabályok azonosítása tekintetében két vagy több tagállam intézményeinek vagy hatóságainak álláspontja eltér, az érintett személyre átmenetileg e tagállamok valamelyikének jogszabályait kell alkalmazni, az elsőbbséget az alábbiak szerint megállapítva:

- a) ha a munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenység gyakorlása kizárólag egy tagállamban történik, azon tagállam jogszabályai alkalmazandók, ahol a személy munkavállalói vagy önálló vállalkozói tevékenységét ténylegesen gyakorolja;

[...]

(3) Amennyiben az érintett intézmények vagy hatóságok között nem születik megállapodás, az ügyet az illetékes hatóságokon keresztül az igazgatási bizottság elé lehet terjeszteni, legkorábban egy hónappal azon napot követően, amikor az (1) vagy a (2) bekezdésben említett álláspontbeli különbség felmerült. Az igazgatási bizottság hat hónapon belül azon napot követően, hogy az ügyet elé terjesztették, megkísérli az álláspontok összeegyeztetését.

[...]

- 14 A 987/2009 rendelet „Az alkalmazandó jogszabályok meghatározása” címet viselő II. címe „[A 883/2004 rendelet] 11. cikke (3) bekezdése b) és d) pontjának, valamint 11. cikke (4) bekezdésének és 12. cikkének alkalmazására irányuló eljárás (az érintett intézmények tájékoztatása)” című 15. cikkének (1) bekezdése a vita tárgyát képező időszak elején alkalmazandó változatában a következőképpen rendelkezett:

„Amennyiben a [987/2009] rendelet 16. cikke másképp nem rendelkezik, ha egy személy az [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint illetékes tagállamtól eltérő tagállamban folytatja tevékenységét, a munkáltató vagy – tevékenységét nem munkavállalóként gyakorló személy esetében – az érintett személy erről tájékoztatja – lehetőleg előzetesen – az alkalmazandó jogszabályok szerinti tagállam illetékes intézményét. Ezen intézmény az érintett személyre [a 883/2004 rendelet] 11. cikke (3) bekezdésének b) pontja vagy 12. cikke szerint alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó információt haladéktalanul hozzáférhetővé teszi az érintett személy és a tevékenység gyakorlása szerinti tagállam illetékes hatósága számára.”

- 15 A vita tárgyát képező időszak során a 465/2012 rendelet módosította a 987/2009 rendelet 15. cikke (1) bekezdésének második mondatát. E rendelkezés módosított változatának a szövege a következő:

„[...] Ezen intézmény kiállítja az érintett személy számára a [987/2009] rendelet 19. cikkének (2) bekezdésében említett tanúsítványt, valamint a tevékenység gyakorlása szerinti tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága által kijelölt intézmény számára haladéktalanul hozzáférhetővé teszi az e személyre [a 883/2004 rendelet] 11. cikke (3) bekezdésének b) pontja vagy 12. cikke szerint alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó információt.”

- 16 Az ugyanezen címbe tartozó, „Az érintett személyek és a munkáltatók tájékoztatása” című 19. cikk szövege a következő:

„(1) Azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályai [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint alkalmazandóvá válnak, értesíti az érintett személyt – valamint adott esetben annak munkáltatóját vagy munkáltatóit – az e jogszabályok szerinti kötelezettségeiről. Megadja számukra a jogszabályokban előírt alakiságok teljesítéséhez szükséges segítséget.

(2) Az érintett személy vagy a munkáltató kérésére azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályai [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint alkalmazandók, tanúsítja, hogy ezeket a jogszabályokat kell alkalmazni, és adott esetben jelzi, hogy mely időpontig és milyen feltételekkel.”

- 17 E II. cím „Az intézmények közötti együttműködés” című 20. cikke értelmében:

„(1) A megfelelő intézmények közlik [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint valamely személyre alkalmazandó jogszabályok szerinti tagállam illetékes intézményével az azon időpont megállapításához szükséges információt, ameltől kezdve a jogszabályokat alkalmazni kell, valamint az azon járulékok megállapításához szükséges információt, amelyek fizetésére a személy és annak munkáltatója vagy munkáltatói e jogszabályok alapján kötelezettek.

(2) Azon tagállam illetékes intézménye, amelynek jogszabályai valamely személyre vonatkozóan [a 883/2004 rendelet]II. címe szerint alkalmazandóvá válnak, az ezen jogszabályok hatálybalépésének időpontjára vonatkozó információt elérhetővé teszi azon tagállam illetékes hatósága számára, amely jogszabályainak hatálya alá a személy a legutóbb tartozott.”

- 18 A „Vegyes, átmeneti és záró rendelkezések” címet viselő V. cím „Tájékoztatás” című 89. cikkének (3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az illetékes hatóságok gondoskodnak arról, hogy intézményeik ismerjenek és alkalmazzanak minden [uniós], jogalkotási vagy egyéb rendelkezést a 883/2004 rendelet] és a [987/2009] rendelet hatálya alá tartozó területeken és azok feltételei szerint, az igazgatási bizottság határozatait is beleértve.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 19 Az Alpenrind az élőállat- és húskereskedelem területén működő társaság. 1997 óta bérelt vágóhidat üzemeltet Salzburgban.
- 20 Az Alpenrind – korábban S GmbH – 2007-ben szerződést kötött a magyarországi székhelyű Martin-Meattal, amelyben ez utóbbi heti 25 fél marha mennyiségben húsfeldarabolást és csomagolást vállalt. A munkákat az Alpenrind helyiségeiben Ausztriába kiküldött munkavállalók végezték. 2012. január 31-én a Martin-Meat felhagyott a húsdarabolási tevékenységgel és az Alpenrind részére a továbbiakban vágási szolgáltatást nyújtott.
- 21 Az Alpenrind 2012. január 24-én szerződést kötött a magyarországi székhelyű Martimpexszel, amelyben ez utóbbi 2012. február 1-je és 2014. január 31. között 55 000 tonna fél marha feldarabolását vállalta. A munkákat az Alpenrind helyiségeiben Ausztriába kiküldött munkavállalók végezték. A húsdarabokat a Martimpex átvette, és munkavállalóival tovább darabolta és csomagolta.
- 22 2014. február 1-jétől az Alpenrind ismét a Martin-Meatet bízta meg az említett húsdarabolási munkálatoknak a fent említett helyiségekben való elvégzésével.
- 23 A vita tárgyát képező időszak tekintetében a Martimpex által foglalkoztatott több mint 250 munkavállaló vonatkozásában az illetékes magyar szociális biztonsági intézmény – részben visszamenőleges hatállyal, és részben olyan esetekben, amelyekben az osztrák szociális biztonsági intézmény már megállapította az érintett munkavállaló osztrák jogszabályok szerinti biztosítási kötelezettségét – a 883/2004 rendelet 11–16. cikke, valamint a 987/2009/EK rendelet 19. cikke alapján igazolást állított ki a magyar szociális biztonsági jogszabályok alkalmazásáról. Ezen igazolások mindegyikében az Alpenrind szerepel a tevékenység végzésének helye szerinti munkáltatóként.
- 24 A salzburgi egészségbiztosítási pénztár a fent említett munkavállalóknak az Alpenrind, a Martin-Meat és a Martimpex közös üzemében történő munkavégzés alapján megállapította e munkavállalóknak az Allgemeine Sozialversicherungsgesetz (társadalombiztosítási törvénykönyv) 4. cikkének (1) és (2) bekezdése és az Arbeitslosenversicherungsgesetz (a munkanélküliségi biztosításról szóló törvény) 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján a vita tárgyát képező időszakban fennálló biztosítási kötelezettségét.
- 25 A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság, Ausztria) a kérdést előterjesztő bíróság előtt megtámadott ítéletében az osztrák szociális biztonsági intézmény hatáskörének és illetékességének hiányára tekintettel megsemmisítette a salzburgi egészségbiztosítási pénztár említett határozatát. A Verwaltungsgericht (közigazgatási bíróság) határozatát azzal indokolta többek között, hogy az illetékes magyar szociális biztonsági intézmény az osztrák biztosítási kötelezettség hatálya alá tartozó valamennyi személy vonatkozásában kiállított A1 igazolást, amely szerint az adott személy valamely

meghatározott időponttól kezdődően a Martimpex Magyarországon foglalkoztatott és kötelezően biztosított munkavállalója, és előre láthatóan az adott nyomtatványban feltüntetett időszakban – amely magában foglalja a vita tárgyát képező időszakot – az Alpenrindhez Ausztriába küldik ki.

- 26 A salzburgi egészségbiztosítási pénztár és a miniszter az ezen ítélettel szembeni, a kérdést előterjesztő bíróság elé terjesztett fellebbezésben vitatja az A1 igazolások abszolút kötelező erejének gondolatát. E kötelező erő az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése szerinti, a tagállamok közötti lojális együttműködés elvének betartásán alapul. Álláspontjuk szerint a magyar szociális biztonsági intézmény megsértette ezt az elvet.
- 27 A kérdést előterjesztő bíróság szerint Magyarország felhívta a figyelmet arra, hogy csak bírósági döntés oldhatja meg a pathelyzetet, amely Magyarországot is érinti, és a magyar nemzeti joggal ellentétes az A1 igazolások visszavonása. A salzburgi egészségbiztosítási pénztár úgy véli, hogy Magyarországon nem rendelkezik keresetjogi joggal. Szerinte az egyetlen módja annak, hogy érdemi határozatot lehessen elérni, az, hogy az illetékes magyar intézmény által kiállított A1 igazolás ellenére megállapítja az ausztriai biztosítási kötelezettséget.
- 28 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat, hogy a miniszter olyan iratokat mutatott be, amelyekből kiderül, hogy az igazgatási bizottság 2016. június 20–21-i ülésén arra az álláspontra helyezkedett, hogy Magyarország tévesen nyilvánította magát illetékesnek az érintett munkavállalók vonatkozásában, és ezért vissza kell vonni az A1 igazolásokat.
- 29 A kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az előtte folyamatban lévő jogvita bizonyos, az uniós jog értelmezésével kapcsolatos kérdéseket vet fel.
- 30 Különösen, e bíróság először is megállapítja, hogy a 987/2009 rendelet 5. cikkének szövege szerint a 883/2004 és a 987/2009 rendelet alkalmazása céljából valamely személy helyzetének bemutatására kiállított dokumentumok, valamint a dokumentumok kiállításának alapjául szolgáló bizonyítékok csak a tagállamok szociális biztonsági intézményeit kötik. Ennélfogva az említett bíróság kétségeket támaszt azt illetően, hogy e kötelező erő a nemzeti bíróságokra is vonatkozik-e.
- 31 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság egyrészt azt kérdezi, hogy az igazgatási bizottság előtti eljárás befolyásolhatja-e adott esetben az A1 igazolások kötelező erejét. E bíróság különösen arra keres választ, hogy az igazgatási bizottság olyan eljárását követően, amely nem vezetett megállapodásra és nem eredményezte az A1 igazolások visszavonását sem, megszűnt-e ezen igazolások kötelező ereje és megindítható-e így a biztosítási kötelezettség megállapítása iránti eljárás.
- 32 Másrészt a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyben bizonyos A1 igazolásokat visszamenőleges hatállyal állítottak ki, részben azután, miután az osztrák intézmény már megállapította a biztosítási kötelezettséget. E bíróság felveti azt a kérdést, hogy az ilyen dokumentumok kiállítása visszamenőlegesen akkor is kötelező joghatást vált-e ki, ha a fogadó államban korábban már hivatalosan megállapították a biztosítási kötelezettséget. Ugyanis az említett bíróság szerint megállapítható, hogy az osztrák intézmény által kibocsátott, a biztosítási kötelezettséget megállapító aktusok a 987/2009 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése értelmében szintén „dokumentumok”, és így e rendelkezés értelmében kötelező erővel bírnak.
- 33 Harmadszor, abban az esetben, ha bizonyos körülmények között az A1 igazolások csak korlátozottan bírnak kötelező erővel, a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében előírt azon feltételt, amely szerint a kiküldött személy továbbra is azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, amelyben munkáltatójának székhelye van, feltéve, hogy e személy kiküldetése nem egy másik személy felváltása céljából történik, úgy kell-e értelmezni, hogy a munkavállalót nem válthatja fel közvetlenül egy újonnan kiküldött munkavállaló, függetlenül attól,

hogyan ez az újonnan kiküldött munkavállaló mely vállalkozástól vagy tagállamból érkezik. Noha e szigorú értelmezés segítségével elkerülhetők lennének a visszaélések, azonban ez nem következik szükségszerűen a rendelet 12. cikke (1) bekezdésének szövegéből.

34 E körülmények között a Verwaltungsgerichtshof (legfelsőbb közigazgatási bíróság, Ausztria) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A Bíróság előtt az EUMSZ 267. cikk alapján indított eljárásban is érvényesül-e a [987/2009] rendelet 19. cikkének (2) bekezdése szerinti dokumentumoknak [az e rendelet] 5. cikkében meghatározott kötelező ereje?

2) Az első kérdésre adandó igenlő válasz esetén:

- a) Akkor is érvényesül-e a dokumentumok hivatkozott kötelező ereje, amikor korábban [az igazgatási bizottság] előtt olyan eljárást folytattak, amely nem vezetett megállapodásra, és a vitatott dokumentumok visszavonását sem eredményezte?
- b) Akkor is érvényesül-e a dokumentumok ezen kötelező ereje, amikor csak azt követően állítják ki az A1 igazolást, hogy a fogadó tagállam hivatalosan megállapította a jogszabályai alapján fennálló biztosítási kötelezettséget? Visszamenőleges hatályú-e ezekben az esetekben ez a kötelező erő?

3) Amennyiben meghatározott feltételek mellett a 987/2009/EK rendelet 19. cikkének (2) bekezdése szerinti dokumentumok kötelező ereje korlátozott:

Ellentétes-e a 883/2004/EK rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében szereplő felváltó kiküldetés tilalmával az, hogy a felváltásra nem ugyanazon, hanem valamely más munkáltató általi kiküldetés következtében kerül sor? Jelentősége van-e e tekintetben annak, ha

- a) e munkáltató székhelye ugyanabban a tagállamban van, mint az első munkáltató székhelye, vagy ha
- b) az első és a második kiküldő munkáltató között személyi és/vagy szervezeti összefonódások állnak fenn?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

35 A kérdést előterjesztő bíróság első kérdésével lényegében arra keresi a választ, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás nem csak a tevékenység gyakorlásának helye szerinti tagállam intézményeit, hanem e tagállam bíróságait is köti.

36 Rögtön emlékeztetni kell arra, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdése értelmében azon tagállam illetékes intézménye, amelynek a joga a 883/2004 rendelet II. címének rendelkezései – ideértve tehát e rendelet 12. cikkének (1) bekezdését is – értelmében alkalmazandó, az érintett személy vagy a munkáltató kérelmére igazolja, hogy e jogszabályok alkalmazandók, és adott esetben megjelöli, hogy mely időpontig és milyen feltételekkel.

- 37 A 987/2009 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a valamely tagállam intézménye által a 883/2004 rendelet és a 987/2009 rendelet alkalmazása céljából valamely személy helyzetének bemutatására kiállított dokumentumokat, valamint a dokumentumok kiállításának alapjául szolgáló bizonyítékokat a többi tagállam intézményei mindaddig elfogadják, amíg azokat a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelenné nem nyilvánítja.
- 38 Kétségtelen, hogy e rendelkezés – amint azt a kérdést előterjesztő bíróság is megjegyezte – anélkül tartalmazza azt, hogy az a szerinti dokumentumokat az e dokumentumok kiállítási helyétől eltérő tagállamok „intézményei” elfogadják, hogy kifejezetten utalna e többi tagállam bíróságaira.
- 39 Mindenesetre az említett rendelkezés azt is előírja, hogy az ilyen dokumentumokat „mindaddig elfogadják, amíg azokat a kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelenné nem nyilvánítja”, amely főszabály szerint azt sugallja, hogy az A1 igazolásokat – adott esetben – kizárólag a kiállító tagállam hatóságai és bíróságai vonhatják vissza vagy nyilváníthatják érvénytelenné.
- 40 Ezen értelmezést erősíti meg a 987/2009 rendelet 5. cikke (1) bekezdésének keletkezése, valamint azon szövegösszefüggés is, amelybe e rendelkezés ágyazódik.
- 41 A Bíróság különösen az A1 igazolást megelőzően alkalmazott E 101-es igazolást illetően már kimondta, hogy ez a valamely tagállam illetékes intézménye által a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 1972. március 21-i 574/72/EGK tanácsi rendelet (HL 1972. L 74., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 83. o.) 12a. cikkének (1a) bekezdése alapján kiállított igazolás az e tevékenység végzésének helye szerinti tagállamnak mind intézményeit, mind bíróságait köti (lásd ebben az értelemben: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 30–32. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 51. pont).
- 42 Márpedig a 987/2009 rendelet (12) preambulumbekkezdése többek között kimondja, hogy az e rendeletben előírt intézkedések és eljárások a „[Bíróság] ítélkezési gyakorlatából, az igazgatási bizottság határozataiból, valamint a Szerződésben meghatározott alapvető szabadságok keretén belül a szociális biztonsági rendszerek koordinálásának több mint harmincéves tapasztalatából erednek”.
- 43 A Bíróság ugyanígy már rámutatott, hogy a 987/2009 rendelet kodifikálta a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, azáltal, hogy rögzíti az E 101-es igazolás kötelező jellegét és a kiállító intézménynek az említett igazolás érvényességének értékelésére vonatkozó kizárólagos hatáskörét, illetve azáltal, hogy kifejezetten átveszi az eljárást mind a valamely tagállam illetékes intézménye által kiállított dokumentumok helytállóságával, mind pedig az érintett munkavállalóra alkalmazandó jogszabály meghatározásával kapcsolatos jogviták megoldása céljából (2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 59. pont; 2017. október 24-i Belu Dienstleistung és Nikless végzés, C-474/16, nem tették közzé, EU:C:2017:812, 19. pont).
- 44 Ebből következően, ha az uniós jogalkotó a 987/2009 rendelet elfogadásakor e tekintetben el kívánt volna térni a korábbi ítélkezési gyakorlatától, hogy a tevékenység végzése szerinti tagállamok bíróságait ne kössék a valamely más tagállamban kiállított A1 igazolások, ezt kifejezetten elő is írhatta volna.
- 45 Egyébiránt, ahogy azt a főtanácsnok indítványának 35. pontjában megállapította, a Bíróság E 101-es igazolásokkal kapcsolatos ítélkezési gyakorlatának alapját képező megfontolások maradéktalanul érvényesek a 883/2004 és a 987/2009 rendelet keretében is. Különösen, míg a jogbiztonság elvét többek között a 987/2009 rendelet (6) preambulumbekkezdése, a munkavállalók egy szociális biztonsági rendszer hatálya alá tartozását pedig a 883/2004 rendelet (15) preambulumbekkezdése, valamint 11. cikkének (1) bekezdése mondja ki, addig a lojális együttműködés elve mind a 883/2004 rendelet 76. cikkéből, mind pedig a 987/2009 rendelet (2) preambulumbekkezdéséből és 20. cikkéből is következik.

- 46 Így, noha megállapításra került, hogy ha – joggal való visszaélés vagy csalás esetén túl – az illetékes nemzeti intézmény az érintett munkavállalót fogadó saját tagállama bíróságához fordulva érvénytelennek nyilváníthatná az A1 igazolást, akkor a tagállamok illetékes intézményei közötti lojális együttműködésre alapított rendszer veszélybe kerülne (lásd ebben az értelemben az E 101-es igazolásokat illetően: 2006. január 26-i Herbosch Kiere ítélet, C-2/05, EU:C:2006:69, 30. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 47. pont; 2018. február 6-i Altun és társai ítélet, C-359/16, EU:C:2018:63, 54., 55., 60. és 61. pont).
- 47 A fentiekre tekintettel az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás nem csak a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam intézményeit, hanem e tagállam bíróságait is köti.

A második kérdésről

A második kérdés első részéről

- 48 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésének első részében lényegében azt kérdezi, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit és e tagállam bíróságait mindaddig köti, míg ezt az igazolást az azt kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja, még ha ez utóbbi tagállam és a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam illetékes hatóságai az igazgatási bizottsághoz is fordultak, amely megállapította, hogy ezt az igazolást tévesen állították ki és azt vissza kell vonni.

– Az elfogadhatóságról

- 49 A magyar kormány elsődlegesen úgy érvel, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés első része hipotetikus, mivel a jelen esetben az igazgatási bizottság olyan megoldásra jutott, amelyet mind az Osztrák Köztársaság, mind Magyarország elfogadott, és a magyar hatóságok jelezték, hogy ennek következményeképpen hajlandóak visszavonni a kérdéses A1 igazolásokat.
- 50 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint azt a Bíróság több alkalommal megállapította – az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében kizárólag az ügyben eljáró és határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és ha igen, a Bíróságnak feltett kérdései relevánsak-e. Következésképpen, amennyiben az előterjesztett kérdések valamely uniós jogi szabály értelmezésére vagy érvényességére vonatkoznak, a Bíróság – főszabály szerint – köteles határozatot hozni (2018. február 7-i American Express ítélet, C-304/16, EU:C:2018:66, 31. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 51 Ebből következik, hogy az uniós jogra vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság csak akkor utasíthatja el a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolását, ha az uniós szabály értelmezése vagy érvényességének értékelése semmilyen összefüggésben nincs az alapügy tényállásával vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus jellegű, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azok a ténybeli vagy jogi elemek, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az elé terjesztett kérdésekre hasznos választ adhasson (2018. február 7-i American Express ítélet, C-304/16, EU:C:2018:66, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 52 A jelen ügyben kétségtelenül kitűnik a Bíróság rendelkezésére álló iratokból, hogy az igazgatási bizottság 2016. május 9-én olyan véleményt adott, amely szerint a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az alapügyben szereplő A1 igazolásokat egyáltalán nem lett volna szabad kiállítani és vissza kell vonni azokat, és e véleményt az említett bizottság ezt követően a 2016. június 20–21-i 347. ülésén megerősítette.
- 53 Ugyanakkor nem vitatott, hogy ezen igazolásokat Magyarországon az illetékes intézmény nem vonta vissza, és a magyar bíróságok sem nyilvánították érvénytelennek azokat.
- 54 A Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik az is, hogy az Osztrák Köztársaság és Magyarország nem jutott megállapodásra ezen igazolások – vagy legalábbis azok közül egyesek – esetleges visszavonásának részleteit illetően. Ezenkívül ezen iratokból látszólag az is kitűnik, hogy az említett véleményben foglaltak végrehajtását felfüggesztették a jelen előzetes döntéshozatali eljárásra tekintettel, amelynek keretében a magyar kormány többek között azt képviseli, hogy az illetékes magyar intézmény a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján jogszerűen állította ki az alapügyben szereplő A1 igazolásokat.
- 55 Ebből következik, hogy az alapjogvitát jellemző – a Bíróság elé terjesztett bizonyítékokból kitűnő – ténybeli körülmények a második előterjesztett kérdés első részének ténybeli előfeltevéseihez kapcsolódnak. E feltételek között azon körülmény, amely szerint Magyarország – legalábbis elvileg – egyetértett az igazgatási bizottság megállapításával, egyáltalán nem csökkenti e kérdés relevanciáját az alapjogvita eldöntése szempontjából.
- 56 Egyebekben az, hogy az igazgatási bizottság megállapította, hogy az alapügyben szereplő A1 igazolásokat vissza kell vonni, önmagában nem indokolhatja a jelen előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés elfogadhatatlanságát, mivel e kérdés éppen arra irányul, hogy e megállapítás a tevékenység végzése szerinti tagállam hatóságai és bíróságai szempontjából következményekkel járhat-e az említett igazolások kötelező erejére nézve.
- 57 E körülmények között nem állapítható meg, hogy a második kérdés első része olyan mértékben hipotetikus lenne, ami megdőntené a relevanciának a jelen ítélet 51. pontjában hivatkozott vélelmét.

– A kérdés érdeméről

- 58 Emlékeztetni kell arra, hogy a 883/2004 rendelet 72. cikke szerint, amely felsorolja az igazgatási bizottság feladatait, ez a bizottság foglalkozik többek között az igazgatási jellegű kérdésekkel és az e rendelet vagy a 987/2009 rendelet rendelkezéseiből, illetve az azok alapján megkötött megállapodásokból eredő értelmezési kérdésekkel, az érintett hatóságok, intézmények és személyek azon jogának sérelme nélkül, hogy a tagállamok jogszabályaiban, valamint a 883/2004 rendeletben és a Szerződésben előírt eljárást kezdeményezzenek, illetve bíróságokhoz forduljanak.
- 59 E 72. cikk szerint az igazgatási bizottság feladata egyrészt, hogy erősítse és fejlessze a tagállamok és intézményeik közötti együttműködést szociális biztonsági ügyekben, többek között a személyek egyes csoportjaira vonatkozó egyedi kérdések figyelembevételének céljából, másrészt a szociális biztonsági rendszerek koordinációjának területén elősegítse a határokon átnyúló együttműködési tevékenységek megvalósítását.
- 60 Közelebbről egy olyan helyzetet illetően, mint amilyenről az alapügyben szó van, amelyben vita alakult ki két tagállam illetékes intézménye között a 987/2009 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerinti dokumentumok vagy bizonyítékok tárgyában, e cikk (2)–(4) bekezdése e vita feloldására irányuló eljárást ír elő. Különösen e cikk (2) és (3) bekezdése ír elő olyan lépéseket, amelyeket az érintett intézményeknek követniük kell az ilyen dokumentumok és bizonyítékok érvényességére, vagy az azokban foglaltak alapjául szolgáló tények helytálló voltára vonatkozó kétség esetén. Ugyanezen cikk

(4) bekezdése pedig kimondja, hogy az érintett intézmények közötti megállapodás hiányában az illetékes hatóságok az igazgatási bizottsághoz fordulhatnak, amely azt követően, hogy az ügyet elé terjesztették, hat hónapon belül „megkísérli az álláspontok összeegyeztetését”.

- 61 Amint azt a Bíróság az 1408/71 rendelettel kapcsolatban már kimondta, ha az igazgatási bizottság nem tudja összhangba hozni az illetékes intézményeknek az alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó álláspontját, az a tagállam, ahol az érintett munkavállaló munkát végez, a kiállító intézmény tagállamában létező esetleges jogorvoslatokat nem érintve legalábbis azt megteheti, hogy az EUMSZ 259. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indít annak érdekében, hogy a Bíróság ezen eljárás keretében megvizsgálhassa, hogy milyen jog irányadó erre a munkavállalóra, és így azt is, hogy az E 101-es igazolásban szereplő megállapítások pontosak voltak-e (2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 46. pont).
- 62 Meg kell tehát állapítani, hogy a 987/2009 rendelet 5. cikkének (2)–(4) bekezdése szerinti eljárás keretében az igazgatási bizottság szerepe arra korlátozódik, hogy összeegyeztesse a tagállamok azon illetékes hatóságainak álláspontjait, amelyek hozzá fordultak.
- 63 E megállapítást nem vonja kétségbe a 987/2009 rendelet 89. cikkének (3) bekezdése, amely előírja, hogy az illetékes hatóságok gondoskodnak arról, hogy intézményeik ismerjenek és alkalmazzanak minden uniós, jogalkotási vagy egyéb rendelkezést a 883/2004 és a 987/2009 rendelet hatálya alá tartozó területeken és azok feltételei szerint, az igazgatási bizottság határozatait is beleértve, mivel e rendelkezés egyáltalán nem arra irányul, hogy módosítsa az igazgatási bizottságnak az előző pontban hivatkozott eljárás keretében játszott szerepét, és ezáltal azt, hogy az e bizottság által ezen eljárás keretében tett megállapítások vélemény értékűek.
- 64 Következésképpen a második kérdés első részére azt a választ kell adni, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit és e tagállam bíróságait mindaddig köti, míg ezt az igazolást az azt kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja, még akkor is, ha ez utóbbi tagállam és a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam illetékes hatóságai az igazgatási bizottsághoz fordultak, amely megállapította, hogy ezt az igazolást tévesen állították ki, és azt vissza kell vonni.

A második kérdés második részéről

- 65 A kérdést előterjesztő bíróság második kérdésének első részében lényegében azt kérdezi, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit és e tagállam bíróságait – adott esetben visszamenőleges hatállyal – mindaddig köti, míg ezt az igazolást az azt kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja, még akkor is, ha ezt az igazolást azt követően adták ki, hogy az említett tagállam megállapította az érintett munkavállalónak az e tagállam jogszabályai alapján fennálló biztosítási kötelezettségét.

– Az elfogadhatóságról

- 66 A magyar kormány álláspontja szerint a jelen kérdés hipotetikus, mivel egyetlen A1 igazolást sem adtak ki visszamenőleges hatállyal azután, hogy az osztrák hatóságok megállapították az érintett munkavállalók osztrák jogszabályok alapján fennálló biztosítási kötelezettségét.

- 67 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban nyújtott információk szerint egyes, az alapügyben szereplő igazolásokat visszamenőleges hatállyal adtak ki. E határozatból az is kitűnik, hogy az osztrák intézmény azelőtt állapította meg bizonyos, érintett munkavállalók osztrák jogszabályok alapján fennálló biztosítási kötelezettségét, mielőtt az illetékes magyar intézmény e munkavállalóknak A1 igazolásokat adott volna ki.
- 68 Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a nemzeti bíróság feladata, hogy megállapítsa a tényeket és mérlegelje az általa előterjeszteni szándékozott kérdések relevanciáját (lásd ebben az értelemben: 2016. október 26-i Hoogstad ítélet, C-269/15, EU:C:2016:802, 19. pont; 2017. április 27-i A-Rosa Flussschiff ítélet, C-620/15, EU:C:2017:309, 35. pont).
- 69 Ebből következik, hogy a második kérdés második részét elfogadhatónak kell nyilvánítani, mivel a kérdést előterjesztő bíróság által rendelkezésre bocsátott információk szerint a Bíróság által adott válasz hasznos lehet e bíróság számára azt illetően, hogy meghatározza a szóban forgó A1 igazolások legalább egy részének kötelező erejét.

– A kérdés érdeméről

- 70 Elsőként emlékeztetni kell arra, hogy az 574/72 rendelet 11a. cikke alapján kiállított E 101-es igazolás visszamenőleges hatállyal is bírhat. Az – noha kívánatos, hogy az ilyen igazolást az érintett időszak kezdete előtt állítsák ki – különösen ezen időszak során, sőt, annak lejártát követően is kiállítható (lásd ebben az értelemben: 2000. március 30-i Banks és társai ítélet, C-178/97, EU:C:2000:169, 52–57. pont).
- 71 Márpedig a 883/2004 és a 987/2009 rendeletből következően az uniós szabályozásban semmi sem képezi annak akadályát, hogy az A1 igazolások esetében is ez legyen a helyzet.
- 72 Különösen igaz, hogy a 987/2009 rendelet 15. cikkének (1) bekezdésének a vita tárgyát képező időszak elején alkalmazandó változata úgy rendelkezett, hogy „ha egy személy [a 883/2004 rendelet] II. címe szerint illetékes tagállamtól eltérő tagállamban folytatja tevékenységét, a munkáltató vagy – tevékenységét nem munkavállalóként gyakorló személy esetében – az érintett személy tájékoztatja erről – lehetőleg előzetesen – az alkalmazandó jogszabályok szerinti tagállam illetékes intézményét”, és „[e]zen intézmény az érintett személyre [...] alkalmazandó jogszabályokra vonatkozó információt haladéktalanul hozzáférhetővé teszi az érintett személy és a tevékenység gyakorlása szerinti tagállam illetékes hatósága számára”. Ugyanakkor az A1 igazolásnak az érintett munkavégzési időszak vége előtt – vagy akár utáni – kiállítása továbbra is lehetséges.
- 73 Ennélfogva ezt követően meg kell vizsgálni, hogy az A1 igazolás alkalmazható-e visszamenőleges hatállyal még akkor is, ha ezen igazolás kiállításának időpontjában a tevékenység végzése szerinti tagállam illetékes intézménye már olyan határozatot hozott, amely szerint az érintett munkavállaló e tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik.
- 74 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amint ez az első kérdésre adott, a jelen ítélet 36–47. pontjában kifejtett válaszból következik, az illetékes intézmény által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás mindaddig, amíg azt nem vonják vissza vagy nem nyilvánítják érvénytelennek, az elődjéhez, az E 101-es igazoláshoz hasonlóan mind a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit, mind e tagállam bíróságait köti.
- 75 Következésképpen, e különös körülmények között nem állapítható meg, hogy az olyan határozat, mint amilyenről az alapügyben szó van, amelyben a tevékenység végzése szerinti tagállam illetékes intézménye megállapítja a szóban forgó munkavállalóknak az e tagállam jogszabályai alapján fennálló biztosítási kötelezettségét, az érintett személy helyzetének a 987/2009 rendelet 5. cikkének (1) bekezdése szerinti „bemutatására kiállított” dokumentumnak minősülne.

- 76 Végül hozzá kell tenni, hogy – amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 66. pontjában – az a kérdés, hogy az alapügyben érintett hatóságoknak kötelezően kellett volna a 987/2009 rendelet 6. cikke szerinti jogszabályok ideiglenes alkalmazását az alkalmazandó jogszabályok e rendelkezésben foglalt elsőbbségi rendjének megfelelően választani, nem érinti a szóban forgó A1 igazolások kötelező erejét. Különösen az említett 6. cikk (1) bekezdésének szövege értelmében az ott előírt ideiglenes alkalmazásra vonatkozó kollíziós szabályok akkor alkalmazandók, „[ha e rendelet] eltérően nem rendelkezik”.
- 77 A fenti megfontolásokra tekintettel a második kérdés második részére azt a választ kell adni, hogy a 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás mind a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam intézményeit, mind e tagállam bíróságait adott esetben visszamenőleges hatállyal köti, még akkor is, ha az A1 igazolást azt követően állították ki, hogy az említett tagállam hivatalosan megállapította az érintett munkavállalónak az e tagállam jogszabályai alapján fennálló biztosítási kötelezettségét.

A harmadik kérdésről

- 78 A kérdést előterjesztő bíróság harmadik kérdésével lényegében arra keres választ, hogy a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy amennyiben egy, a munkáltatója által egy másik tagállamban történő munkavégzés céljából kiküldött munkavállalót egy másik munkáltató által kiküldött másik munkavállaló vált fel, ez utóbbi munkavállalót e rendelkezés értelmében vett, „egy másik személy leváltása céljából” kiküldöttnek kell tekinteni, és így nem vonatkozhat rá az említett rendelkezésben előírt különös szabály annak érdekében, hogy továbbra is azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozzon, amelyben munkáltatója szokásos tevékenységét végzi. E bíróság arra is rákérdez, hogy releváns-e e tekintetben, hogy a két érintett munkavállaló munkáltatóinak székhelye ugyanazon tagállamban található vagy közöttük esetlegesen személyi vagy szervezeti összefonódások állnak fenn.

– Az elfogadhatóságról

- 79 A belga kormány álláspontja szerint a harmadik kérdés hipotetikus, mivel arra irányul, hogy releváns-e a feltett kérdés megválaszolása szempontjából az, hogy a második munkáltató székhelye az első munkáltató székhelyétől eltérő tagállamban van, jöllehet az alapügyben érintett két munkáltató ugyanazon tagállamban rendelkezik székhellyel.
- 80 E tekintetben elegendő azt megállapítani, hogy a harmadik kérdés az előző pontban kifejtett okból nem hipotetikus, mivel e kérdés egy része a megfogalmazásából kifolyólag azon körülményre irányul, amely szerint a kérdéses munkáltatók székhelye ugyanazon tagállamban található, amely körülmény az alapügy tényállásának felel meg, és ott – az előzetes döntéshozatalra utaló határozatban előadott információk szerint – mind a Martin-Meat, mind a Martimpex székhelye Magyarországon van.

– A kérdés érdeméről

- 81 Rögtön meg kell jegyezni, hogy a harmadik kérdés csak arra az esetre vonatkozik, ha a Bíróság a második kérdésre azt a választ adná, hogy az A1 igazolásnak az első kérdésre adott válaszból következő kötelező jellegét korlátozhatja valamely olyan körülmény, amelyre a második kérdés vonatkozik.
- 82 Ugyanakkor az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikkel bevezetett eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze, amelynek révén az előbbi az utóbbiak által eldöntendő jogviták megoldásához szükséges támpontokat nyújt, és amely az uniós jog értelmezése

terén azt teszi lehetővé, hogy a Bíróság az uniós jognak a nemzeti bíróság számára használható értelmezését tudja adni (lásd ebben az értelemben: 2017. szeptember 7-i Alandžak és társai végzés, C-187/17, nem tették közzé, EU:C:2017:662, 9. és 10. pont).

- 83 Márpedig, ahogy lényegében az osztrák és a német kormány, valamint a Bizottság érvel, mivel a harmadik kérdés a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdésében előírt feltétel terjedelmére vonatkozik, amely szerint a kiküldött személy kiküldetése annak érdekében, hogy továbbra is azon tagállam jogszabályai alá tartozzon, amelynek területén a munkáltató szokásos tevékenységét végzi, „nem egy másik személy leváltása céljából történik” (a továbbiakban: „a felváltás tilalmára vonatkozó feltétel”), ez a kérdés magát az alapjogvita tárgyát érinti. Ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság az említett kérdéssel azt kívánja megtudni, hogy a vitáját az igazgatási bizottság elé táró két tagállam által képviselt értelmezések közül melyik részesítendő előnyben, mivel a szóban forgó munkavállalókra alkalmazandó jog tekintetében az alapügy felei közötti nézeteltérés – ahogy az a Bíróság elé terjesztett iratokból kitűnik – a felváltás tilalmára vonatkozó feltétel terjedelmére vonatkozó, egymásnak ellentmondó értelmezésükből ered.
- 84 Ezenkívül az osztrák kormány úgy érvel, hogy nem kizárható, hogy az illetékes magyar intézmény a számos érintett munkavállaló közül egyeseknek egyáltalán nem állított ki E 101-es vagy A1 igazolást, és ebből következően a felváltás tilalmára vonatkozó feltétel e munkavállalók tekintetében az alapügy eldőntése szempontjából közvetlenül releváns.
- 85 E körülmények között, és mindamellett, hogy – amint az az első és a második kérdésre adott válaszból kitűnik – a kérdést előterjesztő bíróságot az alapügyben szereplő A1 igazolások mindaddig kötik, amíg ezen igazolásokat az illetékes magyar hatóság nem vonja vissza, vagy a magyar bíróságok sem nyilvánítják érvénytelennek azokat, a harmadik kérdést meg kell válaszolni.
- 86 Az alapügyből az tűnik ki, hogy a Martin-Meat a 2007 és 2012 közötti időszakban küldte ki Ausztriába munkavállalóit, hogy azok ott az Alpenrind helyiségeiben húsdarabolási munkát végezzenek. 2012. február 1-jétől 2014. január 31-ig – beleértve tehát a vita tárgyát képező időszakot is – a Martimpex küldte ki munkavállalóit Ausztriába ugyanilyen munka végzése céljából. 2014. február 1-jétől a Martin-Meat munkavállalói újból ugyanezt a munkát végezték ugyanezekben a helyiségekben.
- 87 Meg kell tehát vizsgálni, hogy a vita tárgyát képező időszakban betartották-e a felváltás tilalmára vonatkozó feltételt olyan esetben, mint amilyenről az alapügyben szó van, valamint ilyen vonatkozásban releváns-e és milyen mértékben a munkáltatók székhelyének elhelyezkedése vagy az, hogy esetlegesen személyes vagy szervezeti összefonódások vannak köztük.
- 88 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően az uniós jogi rendelkezések értelmezésénél nemcsak a rendelkezés megfogalmazását, hanem a szövegkörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek a részét képezi (2017. szeptember 21-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-616/15, EU:C:2017:721, 43. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 89 Elsőként a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének a vita tárgyát képező időszakában alkalmazandó szövege értelmében „az a személy, aki egy tagállamban munkavállalóként végzi tevékenységét olyan munkáltató nevében, aki tevékenységét szokásosan abban a tagállamban végzi, és akit az említett munkáltató egy másik tagállamba küld, hogy a munkáltató nevében ott munkát végezzen, továbbra is az elsőként említett tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozik, feltéve, hogy az ilyen munkavégzés várható időtartama nem haladja meg a huszonnégy hónapot, és a szóban forgó személy kiküldetése nem egy másik személy felváltása céljából történik”.
- 90 Így a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének szövegéből, és különösen a „feltéve, hogy” fordulatból kitűnik, hogy az, hogy egy kiküldött munkavállaló egy másik személyt felvált, akadályát képezi annak, hogy e munkavállaló továbbra is azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartozzon,

amelyben munkáltatója szokásos tevékenységét végzi, és a felváltás tilalmára vonatkozó feltétel az e rendelkezésben szintén szereplő, a munkavégzés maximális időtartamára vonatkozó feltétellel együtt, kumulatív módon alkalmazandó.

- 91 Ezenkívül az, hogy az említett rendelkezés szövegében nem szerepel kifejezett hivatkozás az egyes munkáltatók székhelyére vagy a közöttük fennálló esetleges személyi és szervezeti összefonódásokra, azt sugallja, hogy az ilyen körülmények nem relevánsak e rendelkezés értelmezése szempontjából.
- 92 Ezt követően a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének vonatkozásában meg kell jegyezni, hogy e cikk címe szerint az abban szereplő szabályok, beleértve tehát az (1) bekezdésben szereplőket is, az e rendelet hatálya alá tartozó személyekre alkalmazandó szociális biztonsági jogszabályok meghatározására vonatkozó „különös szabályoknak” minősülnek.
- 93 Ugyanis, ahogy az e rendelet 11. cikke (3) bekezdésének a) pontjából következik, mivel e cikk az „Általános szabályokról” szól, az olyan személyek, mint az alapügyben szereplő munkavállalók, akik munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként valamely tagállamban tevékenységet folytatnak, azon tagállam jogszabályainak a hatálya alá tartoznak, amelyben e tevékenységet végzik.
- 94 Ugyanígy a 883/2004 rendelet (17) és (18) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként valamely tagállamban tevékenységet folytató személyekre alkalmazandó jogszabályok „főszabályként” e tagállam jogszabályai, ám szükség van „az említett főszabálytól való eltérésre” olyan különleges esetekben, amelyek más alkalmazandósági kritériumokat indokolnak.
- 95 Ebből következik, hogy mivel a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése a munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként valamely tagállamban tevékenységet folytató személyekre alkalmazandó jogszabályok meghatározására vonatkozó főszabálytól való eltérést jelent, azt szigorúan kell értelmezni.
- 96 Végül a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdéséhez, valamint általánosan azon jogi keretekhez kapcsolódó célkitűzéseket illetően, amelyek közé e rendelkezés illeszkedik, meg kell állapítani, hogy noha a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése az alkalmazandó jogszabályok kiküldetés esetén való meghatározására különös szabályt képez, és e különleges helyzet főszabály szerint más alkalmazandósági kritériumot indokol, attól még az uniós jogalkotó azt is el kívánta kerülni, hogy e különös szabályt az ugyanazon munkát végző, egymást követően kiküldött munkavállalókra is alkalmazhassák.
- 97 Ezenkívül a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdésének az érintett munkáltatók székhelye szerinti vagy a köztük lévő személyi és szervezeti összefonódások fennállása miatti eltérő értelmezése veszélyeztethetné az uniós jogalkotó által követett azon célkitűzés elérését, hogy a munkavállaló főszabály szerint azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozzon, amelyben az érintett a tevékenységét végzi.
- 98 Különösen – amint az a 883/2004 rendelet (17) preambulumbekkezdéséből következik – az egyenlő bánásmód lehető leghatékonyabb biztosítása céljából a valamely tagállam területén foglalkoztatott személyek részére főszabályként azon tagállam jogszabályainak alkalmazandóként való meghatározása bizonyult megfelelőnek, ahol az érintett személy tevékenységét munkavállalóként vagy önálló vállalkozóként végzi. Ezenkívül e rendelet (5) és (8) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy a nemzeti szociális biztonsági rendszerek koordinációja keretében a valamely tagállam területén foglalkoztatott személyek részére az egyenlő bánásmódot lehető leghatékonyabb módon kell biztosítani.
- 99 A jelen ítélet 89–98. pontjában kifejtett megfontolásokból következik, hogy a kiküldött munkavállalók ugyanazon munkakör betöltése céljából történő visszatérő igénybevétele – még ha a kiküldő munkáltatók eltérőek is – nem felel meg a 883/2004 rendelet 12. cikke (1) bekezdése szövegének és

célkitűzéseinek, továbbá az e rendelkezést övező összefüggésrendszerek sem, így a kiküldött munkavállalóra az említett rendelkezésben előírt különös szabály nem alkalmazható, ha egy másik munkavállalót vált fel.

- 100 A fenti megfontolások összességére tekintettel a harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben egy, a munkáltatója által egy másik tagállamban történő munkavégzés céljából kiküldött munkavállalót egy másik munkáltató által kiküldött másik munkavállaló vált fel, ez utóbbi munkavállalót e rendelkezés értelmében „egy másik személy leváltása céljából” kiküldöttnek kell tekinteni, és így nem vonatkozhat rá az említett rendelkezésben előírt különös szabály annak érdekében, hogy továbbra is azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozzon, amelyben munkáltatója szokásos tevékenységét végzi. E tekintetben irreleváns, hogy a két érintett munkavállaló munkáltatóinak székhelye ugyanazon tagállamban található vagy közöttük esetlegesen személyi vagy szervezeti összefonódások állnak fenn.

A költségekről

- 101 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2010. december 9-i 1244/2010/EU bizottsági rendelettel módosított, a 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által az 1244/2010 rendelettel módosított, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás nem csak a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam intézményeit, hanem e tagállam bíróságait is köti.
- 2) Az 1244/2010 rendelettel módosított 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által az 1244/2010 rendelettel módosított 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam szociális biztonsági intézményeit és e tagállam bíróságait mindaddig köti, míg ezt az igazolást az azt kiállító tagállam vissza nem vonja vagy érvénytelennek nem nyilvánítja, még akkor is, ha ez utóbbi tagállam és a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam illetékes hatóságai a szociális biztonsági rendszerek koordinációjával foglalkozó igazgatási bizottsághoz fordultak, amely megállapította, hogy ezt az igazolást tévesen állították ki és azt vissza kell vonni.

Az 1244/2010 rendelettel módosított 987/2009 rendelet 19. cikkének (2) bekezdésével együttesen értelmezett 5. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy a valamely tagállam illetékes intézménye által az 1244/2010 rendelettel módosított 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdése alapján kiállított A1 igazolás mind a tevékenység végzésének helye szerinti tagállam intézményeit, mind e tagállam bíróságait adott esetben visszamenőleges hatállyal köti, még akkor is, ha ezt az igazolást azt követően állították ki, hogy az említett tagállam megállapította az érintett munkavállalónak az e tagállam jogszabályai alapján fennálló biztosítási kötelezettségét.

- 3) Az 1244/2010 rendelettel módosított 883/2004 rendelet 12. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy amennyiben egy, a munkáltatója által egy másik tagállamban történő munkavégzés céljából kiküldött munkavállalót egy másik munkáltató által kiküldött másik munkavállaló vált fel, ez utóbbi munkavállalót e rendelkezés értelmében „egy másik személy leváltása céljából” kiküldöttnek kell tekinteni, és így nem vonatkozhat rá az említett rendelkezésben előírt különös szabály annak érdekében, hogy továbbra is azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozzon, amelyben munkáltatója szokásos tevékenységét végzi.

E tekintetben irreleváns, hogy a két érintett munkavállaló munkáltatóinak székhelye ugyanazon tagállamban található vagy közöttük esetlegesen személyi vagy szervezeti összefonódások állnak fenn.

Aláírások

i — A jelen szöveg kulcskifejezéseket tartalmazó részében, 52. pontjában és rendelkező részében az első elektronikus közzétételt követően nyelvi módosítás történt.